

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2014/356

BETREFT: verkoop van producten binnen de afdeling haartooi en schoonheidsverzorging.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 25 november 2014

1.2. Verzoeker

[X], coördinator afdeling haarzorg en schoonheidsverzorging, TechniGO! [Y].

1.3. CZB

Op 25 november 2014 ontvangt het secretariaat van de Commissie een e-mailbericht met de vraag. Bij e-mail van 5 december wordt verzoekster bericht dat de vraag voor advies aan de Commissie werd voorgelegd.

Bij e-mail van 16 december 2014 wordt verzoekster bericht dat er beslist werd haar vraag op de volgende zitting opnieuw te agenderen en wordt zij voor de zitting uitgenodigd.

Bij e-mail van 13 januari 2015 laat verzoekster weten op de zitting van de Commissie aanwezig te zullen zijn.

2. INHOUD van de VRAAG

In het kader van de lessen salondienst/klantendienst voor de afdeling haartooi en schoonheidsverzorging worden reeds diverse diensten aangeboden. De verzoekster vraagt of deze diensten kunnen uitgebreid worden met “een aantal nabehandeling” (producten voor thuisgebruik). Concreet zou dit dus inhouden dat de klanten die komen voor een dienst ook de mogelijkheid zouden hebben om het product aan te schaffen om dit thuis verder te gebruiken. De aanschaf is enkel mogelijk mits aankoop van een dienst. Losse verkoop van producten zou in geen geval plaatsvinden.

Verzoekster maakt haar vraag meer concreet met volgende voorbeelden:

- de klant komt voor een behandeling tegen haaruitval. Deze behandeling wordt in het salon uitgevoerd en de klant krijgt de producten mee om deze thuis verder te gebruiken (zonder verder thuisgebruik heeft deze behandeling geen zin);
- de klant komt voor een ontkleuring. In het salon wordt een aangepaste verzorging toegepast en de klant krijgt het product mee om dat thuis verder te gebruiken. Het product dat de klant zou meenemen naar huis wordt in het salon reeds gebruikt bij de behandeling.

Op de zitting van 21 januari 2015 licht verzoekster haar vraag verder toe.

De bedoeling zou zijn om voor een aantal welbepaalde en dus beperkte behandelingen een bijpassend product te verkopen. Het product dat voor gebruik thuis zou verkocht worden is van het merk dat bij de behandeling gebruikt werd. De verkoop zou zich tot een 5-tal

verzorgingsproducten beperken en is steeds gekoppeld aan de verstrekte dienst. Die producten zijn ook bij kappers en schoonheidsspecialisten te koop.

De prijs die zou gehanteerd worden is de door de leveranciers geadviseerde verkoopprijs (= de marktprijs) om concurrentie met de professionele sector te vermijden.

De school wisselt regelmatig van merk zodat over de jaren heen verschillende merken in de school gebruikt worden.

Verder zou de vraag kaderen in het leerplan volgens hetwelk de leerlingen klanten moeten adviseren over de aankoop van producten. Leerlingen moeten in functie van de behandeling aan de klant het gepaste product adviseren.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 28 november 2014 (om 13.30 uur) en 21 januari 2015 (om 10.30 uur).

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur, zoals gewijzigd, als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Hilde Timmermans, Lieven Cloots, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsliden

- [X], verzoekster.

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

* *Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° ...;

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, van artikelen 95bis tot en met 95 sexies van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II en van artikelen 120 tot en met 125 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;

3°

...

Art. V.26. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 9. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voorzover deze geen daden van koophandel zijn en voorzover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving bevoegd is.

4.3. Advies

4.3.1. Handelsactiviteiten. Algemeen.

De onderwijsregelgeving stelt dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover deze geen daden van koophandel zijn en verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht.

Een daad van koophandel is, in de betekenis die de decreetgever daaraan heeft gegeven, in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school kan dus geen daad verrichten louter en alleen ter verrijking van haar bestuur of ter verrijking van natuurlijke personen die al dan niet als personeelslid bij het onderwijs zijn betrokken. Een school kan echter wel activiteiten ontwikkelen die een beperkt vermogensvoordeel (een marginaal winstoogmerk) nastreven ter bekostiging van haar werking.

Verder moeten de handelsverrichtingen verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school. Dit betekent dat de verrichtingen moeten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten niet rechtstreeks bijdragen tot de realisatie van de onderwijsopdracht, dan moeten ze een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn. De opbrengst moet aan onderwijs besteed worden en er mag geen aankoopverplichting gelden.

4.3.2. Toepassing.

De omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs geeft (onder punt 4.1) een beperkende opsomming van de op school toegelaten handelsactiviteiten:

“Onder handelsactiviteiten moet worden verstaan :

- a) verkoop van producten gericht hetzij op onmiddellijke consumptie hetzij op eenheid in het pedagogisch-didactisch handelen van de school (bijvoorbeeld op het vlak van schoolbenodigdheden);
- b) verkoop van producten en levering van diensten ter gelegenheid van occasionele activiteiten (bijvoorbeeld ter gelegenheid van opendeurdagen);
- c) verkoop van producten en levering van diensten die voortvloeien uit de afwerking van de goedgekeurde leerplannen in het technisch en het beroepssecundair onderwijs. Een goed beheer van de school impliceert immers de mogelijkheid van verkoop van de geproduceerde goederen (bijvoorbeeld in de studierichtingen hout, hotel, bakkerij, slagerij ...) of van aanbod van diensten (bijvoorbeeld in de studierichtingen haartooi, lichaamsverzorging ...).”

Verzoekster vraagt of het in de afdeling haartooi en schoonheidsverzorging toegelaten is om, naast het verstrekken van de dienst, ook het product dat bij het verlenen van die dienst gebruikt wordt, aan de klant die van de dienst gebruik maakt, te verkopen zodat de klant het als nabehandeling kan gebruiken. De verkoop zou steeds gelinkt zijn aan het verstrekken van de dienst. Producten zouden niet verkocht worden los van de dienst. Ter zitting verduidelijkt verzoekster nog dat het geenszins de bedoeling zou zijn om bij elke verstrekte dienst een product aan te prijzen en te verkopen. De verkoop zou beperkt zijn tot welbepaalde behandelingen die gebaat zijn met een nabehandeling thuis met hetzelfde product. Verder zou de verkoop ook kaderen in het leerplan van de betrokken richting. Volgens het leerplan moeten de leerlingen leren advies geven en de klant het gepaste product aanprijzen.

De Commissie acht een aparte verkoop van producten, los van het aanbieden van een dienst, zeker niet toelaatbaar. Het aan de klant aangerekende tarief moet zowel de prijs van de geleverde dienst als van het verbruikte product omvatten. De Commissie gaat er van uit dat het aanrekenen van de gebruikte producten bepaald wordt door wat voor de verleende dienst direct vereist is. Wanneer de geopende verpakking redelijkerwijze niet verder in de schoolpraktijk kan worden aangewend zal de volledige prijs in de prijszetting voor de dienstverlening opgenomen zijn. In vele zo niet de meeste gevallen zal de bus / fles / verpakking van het product lang niet opgebruikt zijn en zal de inhoud perfect ook verder voor volgende cliënten kunnen worden aangewend en in verhouding tot het verbruik ook gedeeltelijk aangerekend kunnen worden. Dat is, voor zover de Commissie ziet, ook de gangbare werkwijze in de commerciële sector. Wanneer de cliënt er mee gebaat zal zijn om het aangewende product verder te gebruiken kan haar/hem aangeraden worden het product in een commerciële zaak aan te kopen. In de commerciële praktijk zal in die gevallen ook een ongeopende verpakking te koop worden aangeboden.

De Commissie houdt als richtsnoer aan dat de schoolpraktijk in de afdelingen haartooi en schoonheidsverzorging volledig ondergeschikt is aan de noden van de opleiding. Ook uit het leerplan volgt dat de leerlingen de klant vooral over het gepaste product moeten kunnen adviseren maar niet dat ze dat product ook moeten verkopen. De verkoop van producten als ruimere dienstverlening gaat verder dan de opleidingsdoelstelling. De opleidingen hebben er naar het oordeel van de Commissie zelf ook belang bij om geen dubbelzinnige twijfelzone te laten ontstaan die bron van betwistingen kan worden.

Brussel, 21 januari 2015

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter